

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 11, 2013 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 657.421.1: 338.26

О. В. Швець,

викладач кафедри економіки та підприємництва, ПВНЗ «Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»

ВИСОКОЛІКВІДНІ АКТИВИ У ОБОРОТНОМУ КАПІТАЛІ ПІДПРИЄМСТВА АГРОПРОДОВОЛЬНОЇ СФЕРИ

Alexander V. Shvets,

lecturer in economics and Entrepreneurship of PHEI "International Technological University "Mykolaiv Polytechnic"

LIQUID ASSETS IN WORKING CAPITAL ENTERPRISE AGRICULTURAL AND FOOD SECTOR

У статті розглянуто високоліквідні активи як важливу частину оборотного капіталу підприємства, схематично представлено кругообіг оборотного капіталу.

The article considers highly liquid assets as an important part of the working capital of the company, schematically represented working capital cycle.

В статье рассмотрены высоколиквидные активы как важную часть оборотного капитала предприятия, схематично представлены круговорот оборотного капитала.

Ключові слова: оборотний капітал, високоліквідні активи, політика управління, економічний зміст, грошова форма, платоспроможність, ліквідність.

Keywords: working capital, highly liquid assets, management policy, economic sense, monetary form, solvency, liquidity.

Ключевые слова: оборотный капитал, высоколиквидные активы, политика управления, экономическое содержание, денежная форма, платежеспособность, ликвидность.

Вступ. Визначення необхідної величини оборотних коштів і скорочення термінів оборотності є одними з основних факторів успішної роботи переробної організації [1, 4].

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад і розробка практичних рекомендацій з формування та функціонування економічного механізму оперативного управління поточними активами переробних підприємств агропродовольчої сфери.

Аналіз останніх публікацій. Проблематика управління поточними активами підприємств і організацій традиційно привертає увагу дослідників і практиків. Значна увага цим питанням приділялася відомими вченими-економістами, такими як: Л.М. Алексєєнко, А.В. Асаніна, Л.О. Бетехтіна, Р.М. Бугріменко, Л. І. Безгінова, Л.В. Гасенко, Ю.А. Долгоруков, І.В. Звершовський, О.С. Іванілов, О.В. Коновалова, Н.М. Купріна, Л.О. Лігоненко, О.Г. Мельник, А.І. Орехова, С.В. Пушкарєнко, П.В. Смірнова, Н.Ю. Соломіна, Сук Л.К., Н.М. Ткаченко та іншими.

Виклад основного матеріалу. Встановлено, що оборотні кошти впливають на зміну всіх основних показників діяльності підприємства, у зв'язку із чим виникає необхідність ефективного управління оборотними коштами як на рівні окремо взятої організації, так й у масштабах всієї української економіки. Під оборотними коштами варто розуміти авансовану вартість елементів, що змінюються згодом, оборотних виробничих фондів і фондів обігу, що виступає в трьох функціональних формах - грошовій, товарній й продуктивній, для забезпечення безперервності процесу виробництва, реалізації продукції й економічного стимулювання виробництва. Уточнено економічний зміст поняття «оборотні кошти (current assets)» стосовно переробних підприємств агропродовольчої сфери, які запропоновано трактувати як вартість в грошовій формі, яка, включає не тільки грошові кошти, але і прибавочну вартість, авансовану в оборотні виробничі фонди і фонди обігу для забезпечення безперервного і стійкого їх кругообігу, необхідного для функціонування переробних організацій та здійснення ними виробничої або іншої діяльності.

Оборотний капітал підрозділяється на дві групи, одна з якої обслуговує сферу виробництва, інша - сферу обігу. У своєму круговому русі він проходить три етапи, що схематично показано на рис. 1.

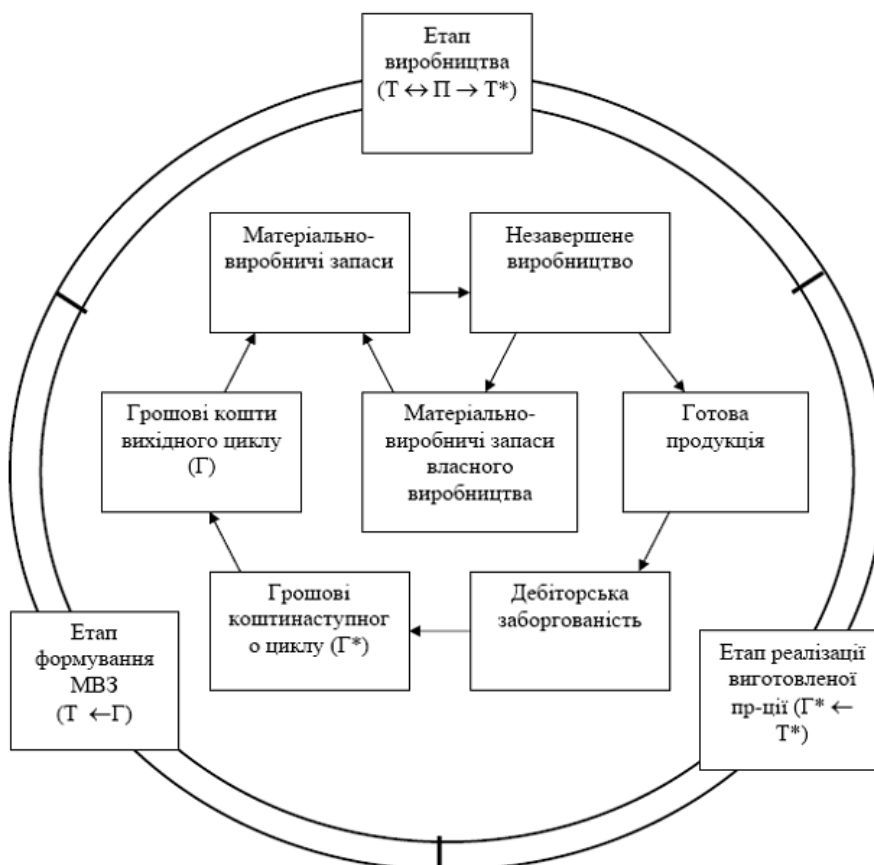

Рис. 1. Схема кругообігу оборотного капіталу

Дослідження існуючих позицій до визначення високоліквідних активів та їх складу дозволило зробити висновок про відсутність єдності думок в даному питанні. У зв'язку з цим, пропонується трактування даного терміну, що припускає, що високоліквідні активи - це активи, що характеризують групу майнових цінностей підприємства, що представляють собою готові засоби платежу, а також, групу, яка швидко може бути конвертована в грошову форму без відчутних втрат своєї поточної ринкової вартості з метою своєчасного забезпечення платежів за поточними фінансовими зобов'язаннями. При цьому, для віднесення активів до високоліквідних термін їх конвертації в грошові кошти не повинен перевищувати 30 календарних днів. Високоліквідними активами є грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення і короткострокова дебіторська заборгованість [2]. Останню до високоліквідних активів слід відносити тільки при дотриманні наступних умов:

- термін оборотності не перевищує 30 календарних днів;
- частка простроченої або безнадійної дебіторської заборгованості становить не більше 10%;
- 80% існуючих дебіторів мають позитивну кредитну історію протягом останніх 12 місяців (максимальна затримка оплати відвантаженої продукції становила 3 дні).

Високоліквідні активи є важливою складовою частиною оборотного капіталу підприємства, що забезпечує його платоспроможність і ліквідність, і відносяться до фондів обігу (рис. 2).

Рис. 2. Високоліквідні активи у складі оборотного капіталу підприємства

Проведений аналіз підприємств агропродовольчої сфери і торгівлі показав, що частка високоліквідних активів в структурі їх оборотного капіталу знаходиться в діапазоні від 20 до 55% залежно від галузевої приналежності. При цьому висока питома вага запасів сировини і готової продукції, що виправдано в галузях, де складний і тривалий виробничий цикл, але є недоліком управління в агропродовольчій сфері, де виробничий цикл займає кілька днів. У структурі високоліквідних активів найбільшу питому вагу у всіх галузях займає дебіторська заборгованість і, найчастіше, безнадійні борги [3].

Висновок. Виявлені чинники, що стримують процес формування й ефективного використання оборотного капіталу в переробних підприємствах, обумовлені ростом дебіторської заборгованості, посиленням конкуренції на ринках збуту в складних умовах подолання наслідків економічної кризи, високим податковим навантаженням на підприємства, і на цій основі запропонований комплекс рекомендацій, реалізація яких буде сприяти поліпшенню показників відтворення оборотного капіталу (рис. 3).

Рис. 3. Організаційно-економічні проблеми раціонального використання оборотних коштів у переробному виробництві

Список використаних джерел.

1. Кравченко Т.В. Власний оборотний капітал фармацевтичних підприємств: недостатній обсяг чи нераціональне розміщення / Т.В. Кравченко // Культура народів Причорномор'я. Економічні науки. – Симферополь, 2007. - № 117. - С. 97-101.
2. Ларионова І.А. Діагностика і оптимізація стратегій управління оборотними засобами / І.А. Ларионова, І.М. Рожков, О.О. Скрябин, С.В. Марков // Металлург. – 2007. – №5. – С. 19–22
3. Лищенко О.Г. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / О.Г. Лищенко, Г.М. Бескоста // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – №1. – С. 114-117
4. Теорія бухгалтерського обліку: зб. вправ : навч. посібник / Н.М. Малуґа; ред. Ф. Ф. Бутинець. - 4-те вид., переробл. і доп. - Житомир : Рута, 2002. - 479 с.

References.

1. Kravchenko, T.V. (2007), "Own working capital pharmaceutical companies: insufficient or rational distribution", Kul'tura narodov Prychernomor'ia. Ekonomicheskyye nauky. – Symferopol', vol.117, pp. 97-101.
2. Laryonova, Y.A. Rozhkov, Y.M. Skriabyn, O.O. and Markov, S.V. (2007), "Diagnosis and optimization of working capital management strategies", Metallurh. Vol. 5, pp. 19–22.
3. Lyschenko, O.H. and Beskosta, H.M. (2009), "Analysis of accounts receivable in the enterprise management system", Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo, vol.1, pp. 114-117.
4. Maliuha, N.M. (2002), Teoriia bukhgalters'koho obliku [Theory of accounting], Naukova dumka, Zhytomyr, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 20.11.2013 р.